

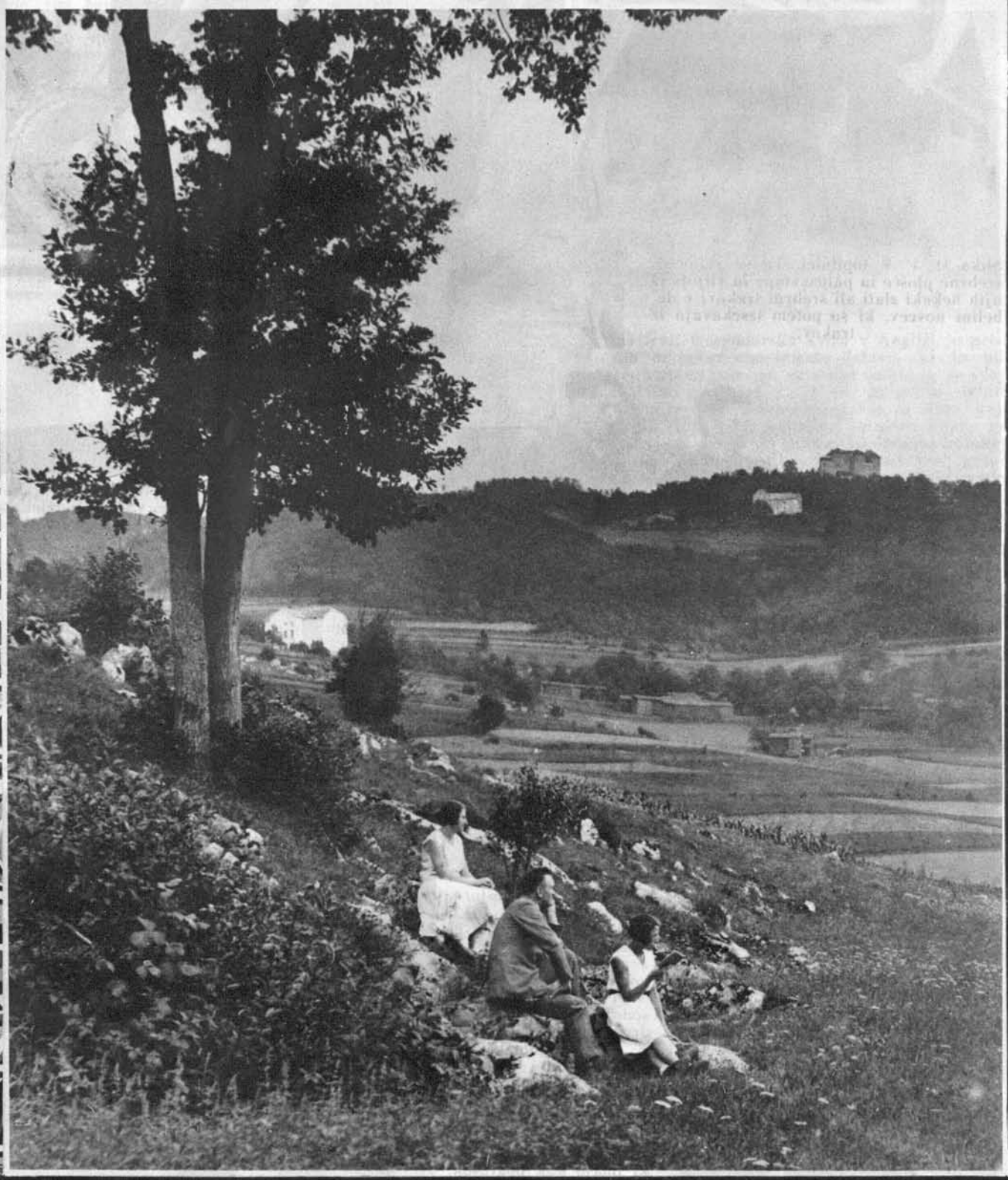
NEE

ILUSTRIRANI
SLOVENEČ
 TEDENSKA · PRILOGA · SLOVENCA

LETO VII

18. OKTOBRA 1931

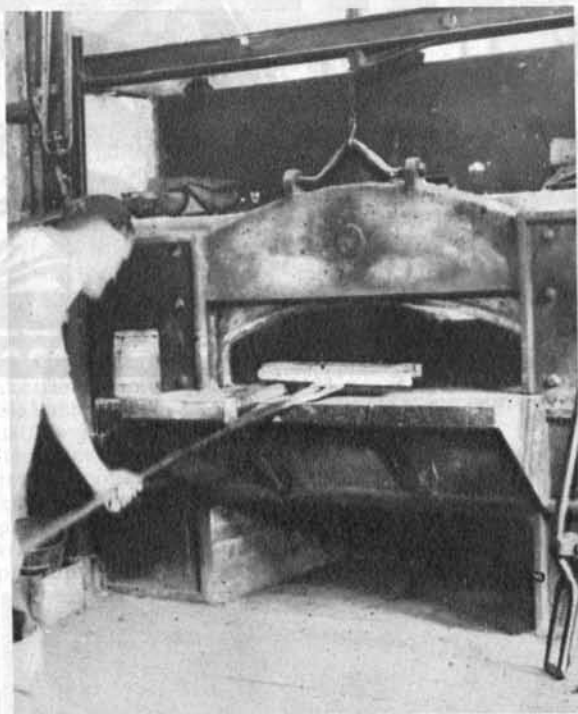
ŠT. 42

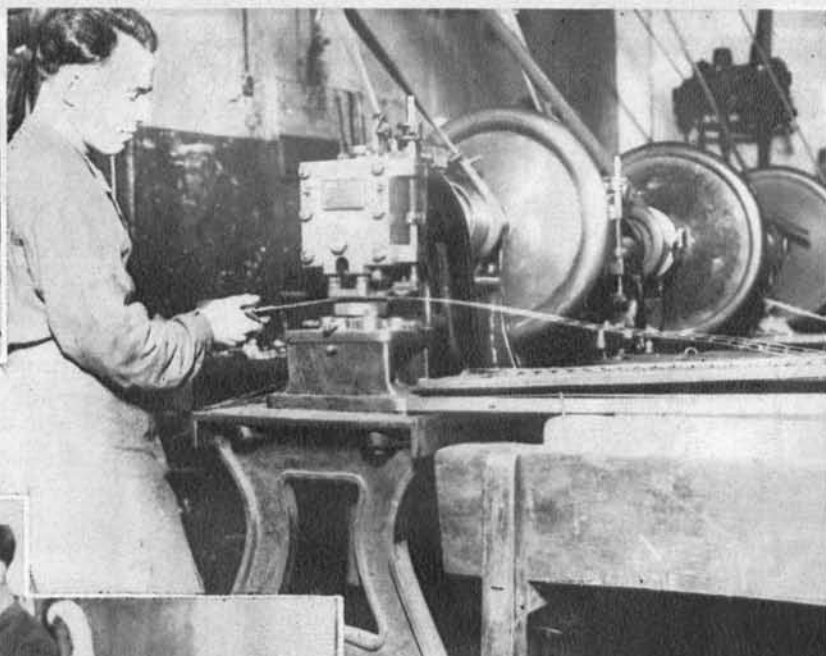
POGLED NA GRAD HMELJNIK NA DOLENJSKEM
 FOTO KLEMENČIČ S.

V kovnici za denar najbogatejše evropske države

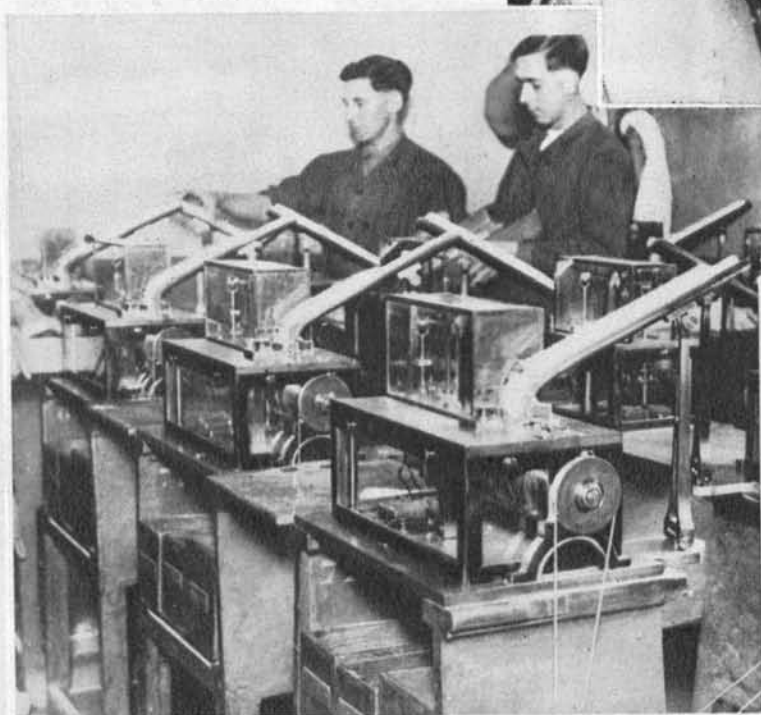
»Denar je sveta vladar«, pravi že naš pregovor in le žal, da je dandanes na tem precej resnice. To nam dokazujejo zlasti dogodki zadnjih tednov na političnem in gospodarskem polju skoro vseh evropskih držav, še bolj pa čutita to danes kmet in delavec prav tako skoro povsod. Vkljub temu, ali pa celo prav zato bo pa gotovo vsakega zanimal vpogled v tisto čarobno »kuhinja«, kjer se pripravlja ta vse-mogočna stvar. Dana nam je namreč prilika, da povedemo svoje bralce v francosko kovnico za denar v Parizu in pokažemo ves potek izdelave francoskih frankov.

Slika št. 1: V topilnici. Tu se zlate ali srebrne plošče in palice stope in vlijejo iz njih nekaki zlati ali srebrni trakovi v debelini novcev, ki se potem izsekavajo iz trakov.

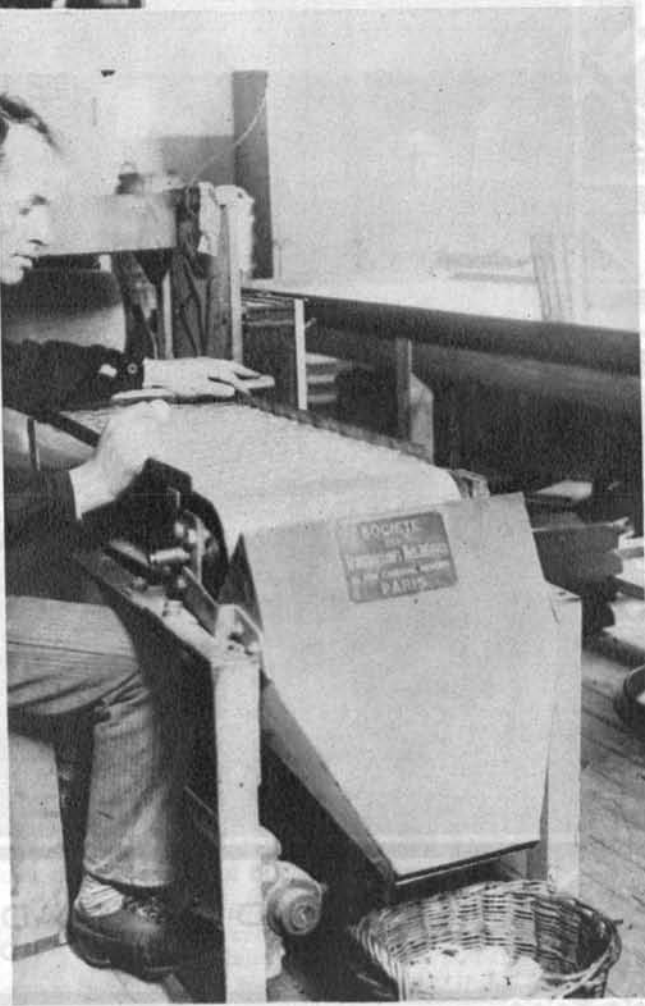
Slika št. 2: Zlati in srebrni trakovi pridejo iz topilnice v nov oddelek, kjer iz njih posebni stroji izsekavajo novce.

Slika št. 3: Iz prostora, ki ga kaže slika št. 2, pridejo izsekani novci v nov oddelek, kjer jih z avtomatično električno tehniko stehtajo. Novci padajo v tri posode: v prvo dobri, v drugo prelahki in v tretjo pretežki.

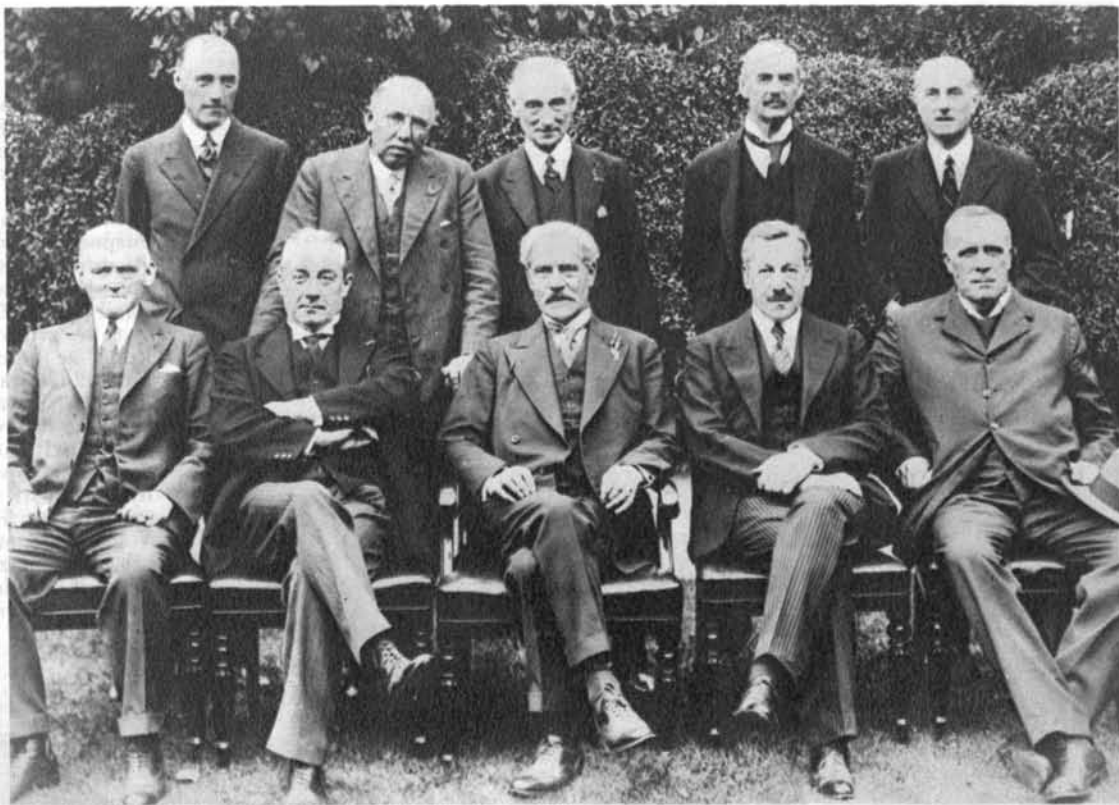
Na desni: Zadnje sortiranje novcev na posebnem tekočem traku, kjer odstranijo še vse, ki imajo kak pogrešek.

Na levi: Novce spravijo v vrečice po 1000 kosov in jih odvedejo iz kovnice v francosko Narodno banko.

Na desni: Angleški narodni kabinet, ki je bil sestavljen dne 30. avg. t. l. Zaradi hude gospodarske krize, ki se je pojavila tudi na Angleškem proti koncu poletja, je Macdonaldova delavska vlada odstopila, nakar je sestavil Macdonald novo vlado, sestoječo iz konservativcev in liberalcev, dočim je prešla njegova stranka v opozicijo in mu je ostal zvest le fin. minister Snowden. Naša slika nam kaže v sprednji vrsti (od l. na d.): fin. min. Snowdena, preds. drž. sveta St. Baldwin, min. preds. Macdonalda in lordkanclerja Sankeya; za njimi pa stoje: trg. min. F. Cuncliffe Lister, min. za dominione Thomas, zun. min. lord Reading, min. zdravja Neville Chamberlain in min. za Indijo Samuel Hoare. Sedaj je ta kabinet razpisal nove volitve.

Na levi: Gospodarska kriza v Angliji je prisilila to neizmerno bogato državo, ki je bila vedno tako ponosna na svojo valuto in na svojo plačilno zmožnost, da je dne 20. pr. m. ukinila zamenjavo papirnatega denarja za zlato, kajti odtok zlata je iz angleške Narodne banke naraščal od dneva do dneva. Ta izredni korak je povzročil seveda silno nervoznost vseh gospodarskih krogov in naša slika nam kaže pogled pred londonsko borzo v kritičnih dnevih.

Spodaj: Vojna bodočnosti. Vkljub vsem deklaracijam o razoroževanju vanj spričo imperialističnih težej skoraj vseh večjih držav nihče prav ne veruje in žal je velik del znanosti posvečen izumljanju novih morilnih sredstev. Med najstrašnejša spadajo plini, kajti s plini, ki jih mečejo vojna letala, je mogoče danes v par urah pomoriti cela mesta. To so dokazali vnovič zadnji veliki italij. zračni manevri. Spodnja slika nam kaže tak napad s plini (bela megla, ki je bila pri vajah seveda nestrupena) na trdnjavo Spezio.

Levo: Franc. min. preds. Laval (1) in zun. min. Briand (2) sta v spremstvu franc. posl. v Berlinu Ponceta (3) v Berlinu obiskala tudi predsed. republike Hindenburga, čigar izročitev so svoječasnno zahtevali Francozi.

Na desni: Bivši poljski min. preds. Skrzynski se je z avtom nedavno smrtno ponesrečil.

Naši grad Hmeljnik

Grad Hmeljnik (507 m), ki je bil imenovan — kakor trdi Valvazor — po bujno rastočem hmelju v bližnji okolici, stoji na višini med dolinama Temenice in Rádulje, kako poldrugo uro hoda od železniške postaje Mirne peči. Prvotni grad, na katerem so tekom stoletij razni gospodarji marsikaj spreminjali in dozidavali, je star nad 700 let in spada zato med naše najstarejše gradove. Za časa Valvazorja je gospodaril baron Zierheim in od tega je prešel grad v roke grofov Paradeiserjev. Leta 1876. pa je kupil že zelo razpadli Hmeljnik baron Wambolt v. Umstad — rodom iz Nemčije — oče sedanjega lastnika barona Filipa, ki je češko-slovaški državlján, namerava pa svoj grad Frischau pri Znojmu na Moravskem prodati, vso dragoceno opremo, ogromno knjižnico in druge dragocenosti — kolikor jih že ni pripeljal — spraviti na Hmeljnik in se tu stalno naseliti. V gradu je mnogo krasnih sob, svetlih in zračnih, deloma z lesenimi kasetiranimi stropi (benečansko delo), vse okusno in enotno opremljene z starinskim pohištvom, starimi slikami,

bakrorezi in drugimi dragocenostmi. Z pre mnogih grajskih oken pa se nudi lep razgled po pisani novomeški dolini. Spodaj na dvorišču se ob ozidju stiska ljubka grajska kapelica s hišnim patronom sv. Pankracijem, kjer se vsako nedeljo mašuje. Zakristija poleg kapelice hrani celo bogastvo v zbirki mašnih oblek, kakršnih nima marsikatera bogata farna cerkev. Tu so plašči iz težke svile in brokata s težkim in zlatim vezivom, vse deloma ročno delo baronove matere, gospe in gospodičen, deloma darila raznih visokih osebnosti iz prejšnjih dob. Gospodu baronu, ki resnim obiskovalcem prav rad razkaže svoj grad, je treba priznati, da je izvršil kulturno-zgodovinsko delo s tem, da nam je ohranil ta grad in ga rešil pred popolnim razpadom. Kot rečeno se na gradu vrše še vedno razna dopolnilna dela, katera vrše pod baronovim vodstvom samo domači obrtniki. Še marsikateremu naših gradov pa bi želeli takih podjetnih lastnikov, da bi nam in še poznim potomcem ohranili nekaj nemih prič naše davne preteklosti. S. K.

Pogled na grad Hmeljnik s pristavo, na sliki je videti tudi teraso pod grajsko streho.

Na desni: Pred vhodom v grad Hmeljnik.

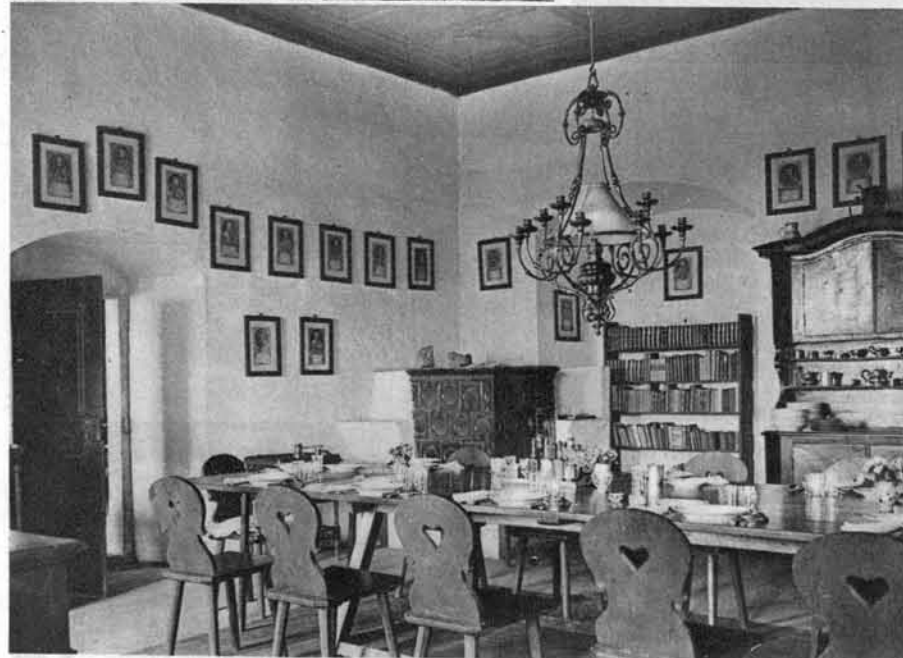
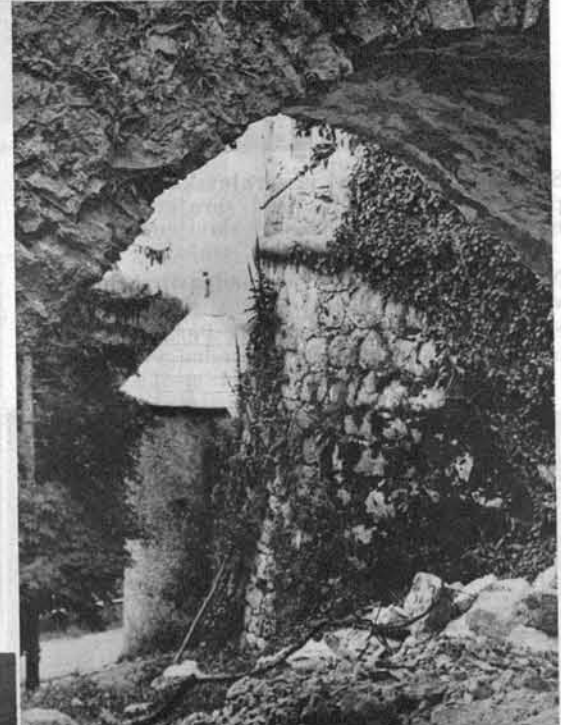
Na levi: Arkadni hodniki na notranjem dvorišču hmeln. gradu.

Sprejemnica v Hmeljn. gradu; nad oknom je videti staro sliko gradu.

Na levi: Pod grajskimi zidovi.

Na desni: Pogled izpod vhodnega mostiča na obzidje in stari obrambni stolp.

Pogled v jedilnico na Hmeljniškem gradu.

Na desni: Salon na Hmeljniku. Na sliki je videti sedanjega lastnika barona Filipa Wambolta s soprogo in hčerko, v sredini križnega oboka pa grb.

Nova obednica na Hmeljniku. Grad je bil nedavno ves prenovljen.

Notranjščina grajske kapele.

Na levo: Pogled na arkadne hodnike na dvorišču.

Šestdesetletni jubilej vrhbosanskega nadškofa dr. Šarića

Dne 27. p. m. je obhajal sarajevski nadškof in bosenski metropolit dr. Ivan Šarić, naslednik velikega bosenskega apostola dr. Stadlerja, 60-letnico svojega rojstva. Ker dr. Šarić ni le odličan cerkveni knez in hrvaški pesnik, temveč tudi zaslužni organizator bosenskih Hrvatov, je umljivo, da so proslavila njegov jubilej vsa bosenska hrvaška društva nadvse slovesno.

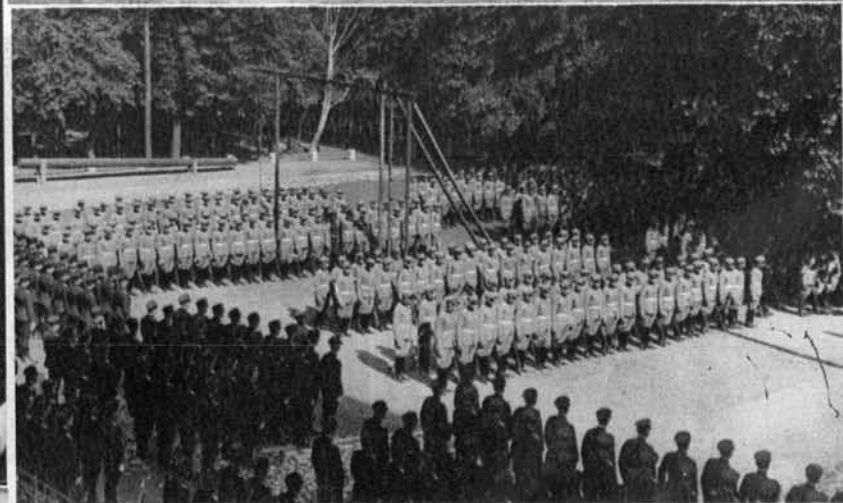

Nadškof dr. Šarić
blagoslavlja narod.

Sarajevski katoličani in sarajevska hrv. društva pričakujejo nadškofa pred sarajev. katedralo na dan jubileja, ko je bral slavljenec slovesno pontifikalno sv. mašo.

Na desni: Iz dr. Šarićevega nadpastirskega delovanja: odhod iz neke bosen. vasi po sv. birmi. Spodaj: Ministrski predsednik Pera Živković je bil kot armadni general preveden v rezervo in kandidira pri volitvah kot nosilec liste.

Veliko množico novih častnikov so zaprisegli dne 1. t. m. v belgrajski vojni akademiji. Slavnost je vodil upravnik akademije, diviz. general Sava Tripković.

Na levi: Začetek dramske sezone v našem Narod. gledališču. Zadnje dni septembra so se zopet odprla vrata hrama naše Talije. Med prvimi deli, ki so jih igrali, je bila najmočnejša in tudi odrsko najefektnejša Cankarjeva drama »Kralj na Betajnovci«, ki jo je režiral g. C. Debevec (na sliki v sredini). Že dosedanje predstave nam kažejo, da tudi letošnja sezona umetniško ne bo zaostajala za lansko, s katero smo bili lahko popolnoma zadovoljni.

'ECCLESIA' proizvodi

vzbujajo povsod, zlasti v duhovniških krogih, zadnje čase vedno večjo pozornost in priznanje. Tvrčka izdeluje vse cerkvene paramente, kakor mašne plašče, baldahine, zastave itd. po lastnih ali predloženih načrtih in vse cerkveno orodje, kakor monštrance, kelihe, ciborije, razpela, lestence in vse druge v cerkev spadajoče kovinske predmete iz preprostih in zlatih kovin. Razen tega izdeluje kovinske predmete za stanovanjsko opremo, n. pr. vrata za kamine, srebrenje in zlatenje jedilnega orodja, finejše okovje za mizarje itd. Vse te predmete tvrčka tudi popravlja, zlati in srebri.

Njen lastnik je **g. Jos. Hafner**, a obrati se nahajajo v **Ljubljani, Prisojna ulica št. 5** (poleg cerkve Srca Jezusovega).

Vezilnica, kjer se izdelujejo vse cerkvene vezenine.

Na levi: Del strojnega oddelka, kjer se kovine brusijo in stiskajo.

Na desni: Pasarska delavnica, kjer se montirajo že izgotovljeni predmeti.

Židinja Lewy je bila krščena nedavno v Smartnem pri Litiji. Pri sv. krstu je dobila ime Regina. Slika nam kaže krščevanje.

Katoliške manifestacije sloven. ljudstva. V nedeljo, dne 27. p. m. je priredila naša katoliška akcija zopet več euharističnih slovesnosti, ki so izpadle povsod izredno lepo, kakor na Viču, v št. Vidu nad Ljubljano in pri Devici Mariji v Polju, a v Smartnem pri Litiji se je vršila proslava 30-letnice ondotne Marijine družbe. Tisoči vernega sloven. ljudstva so to pot vnovič javno izpričali svoje odločno katoliško mišljenje in vero svojih očetov in dedov. Zgornja slika nam kaže cerkveni koncert pred cerkvijo v Smartnem pri Litiji ob priliki marijanske slovesnosti, slika na desni nam pa kaže pogled na evhar. procesijo pri Dev. Mariji v Polju.

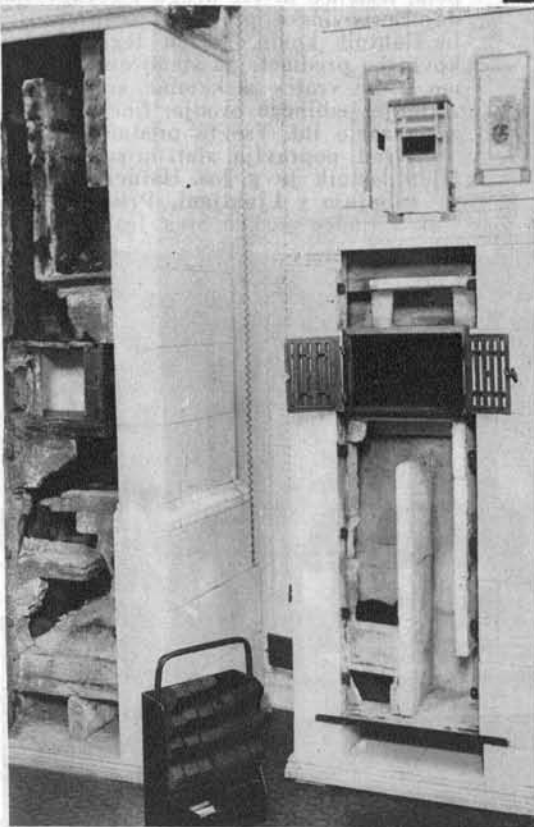

Gospodinjite pravilno s toploto in kurjavo!

Na desni: Moderne lončene peči.

Spodaj: Kako mora biti pravilno sezidana peč za varčno kurjavo z briketi.

Tega menda ni treba poudarjati, da so vsaj deloma lončene peči še slejkoprej najboljše, ker toploto drže, razen tega si moramo pa zapomniti še štiri važne resnice:

1. peč naj stoji po možnosti v sredini podolžne stene, da so vsi deli sobe enako oddaljeni od izhodišča toplote;
2. peč naj nikakor nima visokega podstavka, temveč čim nižjega, da segreje tudi pod a ta potem razgreva nad njim ležeče zračne plasti;
3. ne napravljajte predolgih cevi za odvod dima, ker te slabo vlečejo;
4. ne zakrivajte peči z različnimi zastavki, ker preprečite s tem enakomerno izžarevanje toplote.

Na desni: Toplo vodo za pomivanje si lahko preskrbimo iz vsakega iztoka s posebnim aparatom.

Sportni vestnik

Foto I. Kosec.

Prvenstvena sezona se bliža h kraju. Letos izredno kmalu, kajti nov način tekmovalstva omogoča, da se tekmovalstvo konča že v petih terminih. Je tudi edino pravilno, kajti klubi morajo imeti priliko igrati tudi večje mednarodne tekme, ako hočejo prihodnje leto uspešneje zastopati slovenski nogomet v tekmah za državno prvenstvo. V jesenski sezoni si je prvenstvo priborila zopet Ilirija, ki je v zadnji tekmi odpravila Svobodo s 4:1. Rezultat ne odgovarja poteku igre, vendar radi mehke in neodločne igre napada ni moglo moštvo doseči rezultata, ki bi odgovarjal tudi poteku igre.

Na desni: Kot proti Svobodi. Borba obeh srednjih krilcev Habihtom in Dekleve za žogo pred golom.

Na levi: Iz naših dijaških tekem; dne 26. p. m. se je vršilo pokalno tekmovalstvo ljublj. srednjih šol v odbojki. Zmago si je priborilo moštvo II. drž. gimnazije. Slika nam kaže prizor s teh tekem.

Na desni: Borba Sandita s Habihtom. Iz te akcije je bil dosežen po Košaku prvi gol za Ilirijo.

